ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมเพื่อจัดการเรียนรู้ตามอัชยาศัย กรณีศึกษา : พืชสมุนไพรพื้นที่ สาชารณะชุมชนบ้านหนองนาใร่เดียว

ผู้วิจัย นางสาวพรทิพย์ มุงคุณคำซาว

ปริญญา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

คร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล

ประธานกรรมการ

คร.นลินรัตน์ อภิชาติ

กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารกาม 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพชุมชนและความ ต้องการกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 2) พัฒนากิจกรรมแบบมี ส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และ 3) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของเด็กและเยาวชน ชุมชนบ้านหนองนาไร่เดียว ตำบลกุด ปลาคุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารกาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กและ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10 -12 ปี จำนวน 20 คน การดำเนินการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methodology) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต พฤติกรรม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3 ด้าน ใด้แก่ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านการมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยสำหรับเด็กและเยาวชน ชุมชนบ้านหนองนาไร่เดียว ตำบลกุด ปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ในพื้นที่สาธารณะป่าชุมชนและในสวนสมุนไพร ของชุมชน ตามวิถีชีวิตพื้นบ้านและการดำเนินชีวิต กิจกรรมที่จัดขึ้นตรงกับความต้องการของ ผู้เรียน เป็นการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนจากการปฏิบัติจริงแต่ละกิจกรรมที่จัดเปิด โอกาสให้เด็กและเยาวชนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมซึ่งช่วยส่งเสริม สัมพันธภาพที่ดีในชุมชน

- 2. ผลการพัฒนากิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สำหรับเด็กและเยาวชน ชุมชนบ้านหนองนาไร่เดียว ตำบลกุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัด มหาสารดาม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เด็กและเยาวชน ได้มี ส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแท้จริง โดยผ่านขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ร่วมวางแผน สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 10 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมที่ 1 ร่วม เรียนรู้ชุมชนของเราน่าอยู่ กิจกรรมที่ 2 ร่วมเรียนรู้นิทานสมุนไพรมหัศจรรย์ กิจกรรมที่ 3 ร่วมเรียนรู้สมุนไพรสานรัก กิจกรรมที่ 4 ร่วมเรียนรู้ชาสมุนไพร กิจกรรมที่ 5 ร่วมเรียนรู้ เสริมความงามด้วยสมุนไพร กิจกรรมที่ 6 ร่วมเรียนรู้ชาวิเศษ กิจกรรมที่ 7 ร่วมเรียนรู้ของ หอมจากสมุนไพร กิจกรรมที่ 8 ร่วมเรียนรู้เดิม เข้าศึกษาสมุนไพร กิจกรรมที่ 10 ร่วมเรียนรู้เติมเต็มปลูกป่าสมุนไพร ขั้นที่ 2 ร่วมกำหนด บทบาทหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรม ขั้นที่ 3 ร่วมปฏิบัติกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ขั้นที่ 4 ร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลสรุปบทเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ชอบรูปแบบของกิจกรรมและมีความสุข สนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการ ทำงานก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนและหลังการจัด กิจกรรม มีความแตกต่างกัน โดยก่อนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม เด็กและเยาวชนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง หลังการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เด็กและเยาวชนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และมี คะแนนสูงขึ้นทุกข้อ

TITLE: Participation for Informal Education: Ban Nongnaraidaew Community
Herbals Area Case Study.

AUTHOR: Porntip Mungkunkamsao DEGREE: M.Ed. (Instruction and curriculum)

ADVESORS: Dr. Sakpong Homhuan Chairman

Dr. Nlinrat Apichart Committee

RAJAHBAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2010

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the state database and community needs to participate the informal education, 2) develop the informal education learning activities, and 3) compare the 3 aspects of learners' desirable characteristic of the professions; sufficiency economic living, and robust aspects before and after using the informal education learning activities for the children and youth in Ban Nongnaraidaew, Kudpladuk Sub District, Chuen Chom District, Maha Sarakham. The Sample of the research consisted of 20 participants; children and youth who were 10-12 years old. This research was the mixed methodology research. The data were collected by questionnaire, structured interview form, observation form, group conversation form and learners and learners' desirable characteristic of the professions rating scale self-assessment form for 3 aspects; desirable characteristic of the profession, sufficiency economic living, and robust, The analytical research statistics used mean and percentage.

The research findings were as follows:

1. Most of children and youth wanted the information education participation learning activities for Ban Nongnaraidaew herbs area, Kudpladuk Sub District, Chuen Chom District, Maha Sarakham province. The learning activities satisfied the learners with promotion the learner self- study from their community states and study through the operation. The children and youth were the participants of learning activities, so they linked the good relationship between a community and a community together.

- 2. The information learning activities were the activities for community leaders, folk wisdoms, children and youth who were participants. There were 4 processes for 10 learning activities planning; The first process was learning activities planning which consisted of 10 activities; 1) learning activities planning for our present communities, 2) Magic herbs; participatory learning through the stories/tales, 3) Collaboration herb; participatory learning through relationship, 4) Herbal tea participatory learning, 5) Cosmetic Herbs participatory learning, 6) Magic herbs properties participatory learning, 7) Essential oil from herbs participatory learning, 8) Ro ruea for herb garden participatory learning, 9) Study herbs by jungle track participatory learning and 10) Forest Herbs fulfilling and growing participatory learning. The second process was roles and duties identification. The third process was the activities operating and the last process was group conversation; feedback the learning activities and lessons evaluation which found that the most of participants appreciated the learning activities and they were also happy when they participated the activities.
- 3. Before using the participatory learning activities, the participants in Ban Nongnaraidaew, Kudpladuk Sub District, Chuen Chom District, Maha Sarakham province had five desirable characteristic of the professions as moderate level, but they were at high level after using the participatory learning activities so the activities increased their scores.

มหาวทยาลยราชภฏมหาลารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY